

Simon Denny
TEDxVaduz redux, 2014
inštalácia v galérii T293, Rím,
foto: Roberto Apa.

Na protifaľnej strane:

Simon Denny
Products for Organising
2015–2016
Serpentine Gallery.

obe diela: courtesy Galerie
Buchholz, Berlín/Kolín,
foto: Joe Grand.

pozícii kvôli prísnosti, meniacej sa politickej klíme a všeobecnému tlaku smerom k „vedeckosti“ alebo „priemyselnosti“.

Kultúrny teoretik Mark Fisher vo svojej knihe *Capitalist Realism* (Kapitalistický realizmus) popisuje súčasné podmienky, kde „politický antagonizmus ustúpil manažérskemu prístupu, pri ktorom je súťaženie zahrnuté do postideologického rámca individuálneho úspechu alebo zlyhania“.³

REALITA

Mnoho umelcov bolo z toho dôvodu v určitom zmysle postinternetovými umelcami a mnoho z nich malo významnú pozíciu v internetovom umení. Priekopnícky magazín *Mute* sa zaoberal konceptom umenia a kultúry po internete už v 90. rokoch. Vuk Ćosić zanechal internetové umenie. Heath Bunting opustil aktivity na internete a začal svoje početné projekty realizovať vo svete offline. Alexej Shulgín s kolegami z *Electroboutique* vytvorili *Media Art 2.0*, s prehnanou identifikáciou (*overidentification*), dialógom s trhom a úplnou podriadenosťou sile trhu (ak ich nemôžete poraziť, pridajte sa k nim). Umelcov, ktorí medzitým zanechali internet alebo dokonca umenie, je oveľa viac. Ale pre väčšinu z nich je spoločné zamietanie alebo ironizovanie podmienok na trhu s umením a nášho pohľadu na ním, a naplno si uvedomujú, že sú jeho súčasťou. Napríklad Heath Bunting príležitostne predáva svoje umelecké diela cez e-mailové zoznamy adresátov, pričom posiela e-mail s krátkym popisom a cenami, čím sa pokúša dostať do pozície subjektu, nielen objektu finančnej ríše.

Na druhej strane postinternetoví umelci väčšinou využívajú silu umeleckého trhu, prípadne sú k nej

aspoň ambivalentní. Postinternetové umenie pritiahol značnú pozornosť trhu, podobnú skupine *Young British Artists* (Mladí britskí umelci) v 90. rokoch. Na trh s umením to prinieslo čerstvý vietor, pretože postinternetové umenie sa určitým spôsobom v budúcich dejinách umenia stalo novým žánrom/štýlom/epochou. Zdá sa, že je to celkom jednoduché: Ak neriešite politický kontext ani nekritizujete prispôbovanie sa umenia trhu atď., získate na trhu potenciál. Za týchto podmienok zaujali benevolentný postoj k umeleckému trhu umelci, ktorí sa na rozdiel od predchádzajúcej generácie mediálnych umelcov, nezdráhali stať predmetom finančných špekulácií. Očividne pochopili známy citát Margaret Thatcherovej: „Nie je iná možnosť.“ Takže mnohí z generácie umelcov, ktorá sa hlási k postinternetovému umeniu, by sa dali označiť ako „kapitalistickí realisti“. V tomto zmysle sú umelci realistami, ktorí riešia, ako zaplatiť nájomné a zarábať si na živobytie v ťažkých časoch finančnej neistoty. Podľa Marca Spieglera, riaditeľa *Art Basel*, „digitálna generácia (...) sa teraz skutočne rozpálila“ a priniesla „celkom nový vývoj do sveta umenia, aký v ňom predtým nebýval“.⁴

Pôsobí v rámci všeobecnej normalizácie „reálneho kapitalizmu“. Normalizácia je pojem označujúci obdobie medzi rokmi 1971 a 1989, vznikajúci po vojenskom zásahu krajín Varšavskej zmluvy v Československu v roku 1968. V rámci normalizácie po tejto intervencii bol obnovený systém fungujúci v krajine pred reformami A. Dubčeka, ale spoločnosť sa prispôbovala novým podmienkam. Toto obdobie zažilo mnoho prípadov individuálnych exilov a únikov na jednej strane, ale aj spoluprácu v mene „novej reality“ na strane druhej.

Bolo to podobné ako v obľúbenom TV sitcome Ronaldu Reagana *Family Ties* (*Rodinné putá*), kde syn Alex P. Keaton (v podaní Michaela J. Foxa), mladý republikánsky neokonzervatívce, ktorý obdivuje Richarda Nixona a Milтона Friedmana, predstavuje novú generáciu realistov, ktorí nerozumejú svojim uvoľneným a liberálnym rodičom Stevenovi a Elyse (v podaní Michaela Grossa a Meredith Baxterovej) a ich svetonázoru.

Postinternetoví umelci vnímajú márnosť kritických praktík internetového umenia už od kulminácie hnutia mladých proti establišmentu v Seattle, Ženeve atď., a úspešnej kolízie s ideológiou vojny proti terorizmu. Alebo vidia, že radikálne idey z 90. rokov sú dnes jadrom súčasného dátového kapitalizmu (zdieľanie/sharing, voľný prístup/free access) a že ich rovesníci sa stávajú miliardármi stavajúc na starších myšlienkach.

Vlastnými slovami umelca Simona Dennyho, ktorý citoval text spisovateľa Chrise Krausa v reakcii na výrok Franca Berardi Bifo: „Chris Kraus napísal v eseji k mojej nadchádzajúcej prezentácii v Benátkach, že „ak je pravdou, čo napísal teoretik Franco Berardi, že techno-lingvistické a psychicky invazívne médiá trans-

formovali spoločenský život, ktorý neustále neguje odmietanie, nemá veľmi zmysel viac hromadiť „kritiky“, ktoré odkazujú na zastaralé ideály demokracie.“ Možno by sme sa teda mali pozerať inými smermi, akými sa tvorba môže uberať. A ja obdivujem ľudí a umelcov okolo mňa, ktorí hľadajú rôzne uhly, ako pristupovať k materiálu a postoji k ekonomike.“⁵

NEPOHODLIE NA TRHU S UMENÍM

Na určité obdobie sa mnohí účastníci ekosystému trhu s umením zdráhali doňho zapájať a pôsobiť na ňom, pretože mali väčšinou vzdelanie v oblasti dejín umenia s jeho silnými kánonickými systémami, umelcami, hnutiami a žánrami. Týchto aktérov na trhu s umením konfrontujú ich súčasníci (akademici, prípadne kolegovia na umeleckej scéne), ktorí sú často silnými kritikmi sily trhu. A keďže umelecké trhy v zásade poháňa klasický princíp ziskovej marže, títo aktéri na trhu s umením sa ocitli v situáciách, kedy propagujú umelcov a umelecké diela, ktoré vznikajú najmä s ohľadom na umelecké výstavy a zberateľov, a tým vytvárajú nevhodu v ich osobnom postoji voči svetu umenia vo všeobecnosti, a často aj dezilúziu a dezorientáciu.

S príchodom umenia 90. rokov, ktoré je široko dostupné a zdieľateľné, sa aktéri sveta umeleckého trhu museli naučiť ignorovať rozsiahly svet umeleckej tvorby, ktorá prebiehala okolo nich, ale nespĺňala podmienky trhu, buď preto, lebo jej autori vedome odmietali, že by sa mali stať predmetmi umeleckého trhu, alebo ich umelecká tvorba bola príliš početná, a teda nebolo možné uplatniť elementárny princíp umeleckého trhu (a trhu vo všeobecnosti) – princíp nedostatku. Takže keď sa objavilo postinternetové umenie, stalo sa určitým spôsobom ontologickým záchraným čínom pre trh s umením. Postinternetoví umelci priniesli do svojej tvorby inovatívne prvky a uistenie, že táto umelecká prax bude určitým spôsobom súčasťou budúcich dejín umenia, a teda minimalizuje budúce trhové riziká.

Kristian Lukić je kurátor a teoretik umenia.

¹ Feldhaus Timo, *The Soul of Simon Denny, a portrait of the artist on his way up*, 29. 7. 2015 <http://www.spikartmagazine.com/en/articles/soul-simon-denny>

² Postinternetové umenie sa často zamieňa s post-mediálnym alebo postdigitálnym umením. Dobrou analýzou týchto rozdielov a prienikov je text od Florianu Cramera *Talking Past Each Other. On the word combinatorics of "post", "media", "digital" and "Internet"* (Hovorí jeden cez druhého. O kombinatorike „post“ slov „médiá“, „digitálny“ a „internet“), http://data.pleintekst.nl/talking_past_each_other.html

³ Lemmey, Huw. *Mission Creep: K-Hole and Trend Forecasting as Creative Practice*, 26. 3. 2013. <http://rhizome.org/editorial/2013/mar/26/mission-creep/>

⁴ Goldstein Andrew M, *Art Basel Director Marc Spiegler on How the World's Premier Fair Continues to Evolve*, Artspace, 18. 6. 2015, http://www.artspace.com/magazine/interviews_features/marc-spiegler-art-basel-interview-2015

⁵ Feldhaus Timo, *The Soul of Simon Denny, a portrait of the artist on his way up*, 29. 7. 2015 <http://www.spikartmagazine.com/en/articles/soul-simon-denny>

Flash Art

Czech & Slovak Edition

Headquarters

Editorial, Advertising, Executive Office

Flash Art CZ

Budečská 3, 120 00 Praha 2, CZ

Tel. +420 222 520 220

SKYPE: flashart.cz.sk

PILOT, Adámiho 2, 84105, Bratislava, SK

Tel. +421 918 124 840

SKYPE: Flash.Art.SK

Flash Art International

68, Via Carlo Farini, 20159 Miláno, I

Tel. +39 026 686 150 / +39 026 887 341

info@flashartonline.com

www.flashartonline.com

www.flashart.cz

Founder&President

Giancarlo Politi

giancarlo@flashart.it

Editor&Publisher

Helena Kontová

helena@flashartonline.com

Gea Politi

geapoliti@gmail.com

Managing Editor

Lýdia Pribišová

lydia@flashartonline.com

Tel. +421 918 124 840

Czech Editorial Desk

Markéta Magidová

marketa@flashartonline.com

Tel. +420 774 700 557

Eva Krátká

eva@flashartonline.com

Slovak Editorial Desk

Lýdia Pribišová

lydia@flashartonline.com

Tel. +421 918 124 840

American Editor, New York;
Czech&Slovak associate editor

Nicola Trezzi

nicola@flashartonline.com

Tel. +1 2126 771 647

Contributing Editors

Klaus Biesenbach, Adam Budak,

Carolyn Christov Bakargiev, Francesco Bonami,

Nicolas Bourriaud, Maurizio Cattelan,

Tatiana De Pahlen, Martin Dostál,

Massimiliano Gioni, Hou Hanru,

Vít Havránek, Christine Macel,

Milena Kalinovská, Michal Novotný,

Hans Ulrich Obrist, Nicola Trezzi,

Catherine Wood

Correspondents

Argentina: Claudio Iglesias — **Australia:**

Lucy Rees — **Belgium:** Pierre-Yves Desaive

— Brasil Tobi Mayer — **China:** Sarah Sulistio

— **Egypt:** Mia Jankowicz — **France:** Ellie

Armon, Timothée Chaillou, Pierre-Alexandre

Mateos, Charles Teyssou — **Germany:** Mark

Prince — **Hungary:** Gábor Rieder — **India:**

Veeranganakumari Solanki — **Israel:**

Vardit Gross — **Italy:** Marco Tagliaferro

— **Japan:** Satoru Nagoya — **Mexico:** Leslie

Moody Castro — **Poland:** Aleksandra Jach

— **Switzerland:** Mitchell Anderson, Nicolas

Brulhart — **Turkey:** Basak Senova — **UAE:**

Kevin Jones — **UK:** Attilia Fattori Franchini,

Michele Robecchi, Nick Warner — **USA:**

Jared Baxter, Aaron Bogart, Olivian Cha, Katy

Diamond Hamer, Eli Diner, Laura McLean-

Ferris, Jennifer Piejko, Ed Schad, Alexandre

Stipanovich, Noura Wedell

Published by

Nadace Prague Biennale / PILOT

Graphics concept and copyright:

Flash Art srl.

Layout Flash Art CZ/SK

Dita Lamačová

Translations

Martin Micka, Zuzana Janská

Corrections

Lukáš Foldyna /CZ/, Miroslava Kuracinová Valová,

Lýdia Pribišová /SK/

Subscription, Advertising Sales

Czech Republic

Nadace Prague Biennale

Tel. +420 222 520 220

Budečská 3, Praha

Office manager and distribution

Elis Unique

elis@praguebiennale.org

+420 774 700 559

Advertising Sales

Elis Unique

elis@praguebiennale.org

+420 774 700 559

Slovak Republic

PILOT, Adámiho 2, 84105, Bratislava, SK

Lýdia Pribišová

lydia@flashartonline.com

+421 918 124 840

General Information and Coordination

Maria Luisa Molinari

marialuisa@flashart.it

Photo: Photoplus s.r.o.

Unsolicited material cannot be returned. The views expressed in Flash Art are not necessarily those of the publishers.

Registration:

MK ČR E 16849

MK SR: EV 3471/09

ISSN: 1336-9644

IČO Nadace Prague Biennale: 27179133

IČO Občianske združenie Pilot: 42 265 959

Periodicity of publishing: quarterly

Date of edition: September 2016

Distribution: PNS, Kosmas /CZ/, iUmeni.cz /CZ/,

Mediaprint Kapa /SK/

Printed by: i + i print spol. s r. o.

Flash Art Czech and Slovak Edition z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, Ministerstvo kultúry České republiky a Státní fond kultury České republiky.

Obsah^{no.42}
December 2016 – February 2017

News

- 6 Ars Electronica
Z akých častíc sa dnes skladá
radikálnosť?
*Radikálne atómy a alchymisti
našich čias*
ZUZANA DUCHOVÁ
- 9 XXL pohľadů na současné slovenské
umění
VIKTOR ČECH
- 10 Film posilňuje umenie, umenie
posilňuje film
KATARÍNA HLÁDEKOVÁ

Bratislava

- 11 Maľba
ZUZANA DANKOVÁ
- 12 Michal Moravčík
(12. 8. 1974 – 21. 10. 2016)
- 15 Juraj Meliš
(13. 7. 1942 – 22. 11. 2016)

Nové priestory

- 8 ScreenSaverGallery
MARIE MEIXNEROVÁ

Groupshow

- 17 Elektronická superdálnice
*Od experimentů v umění a technologii
k umění po internetu (2016–1966)*
MARIE MEIXNEROVÁ

Spotlight

- 19 Oni, kteří se o to pokusí
26. ročník Ceny Jindřicha Chalupeckého
TEREZA ZÁCHOVÁ
- 22 Cena Oskára Čepana
Silná zostava alebo „povstanie“ ceny?
JÁN KRALOVÍČ

Brand new

- 16 Tomáš Javůrek a Barbora Trnková
O wi-fi výstavách & digitálním umění
MARIE MEIXNEROVÁ

Cover Story

- 25 Coll. Martina Kohouta
DENISA BYTELOVÁ
- 39 Matej Vakula
Laboratórium, ateliér a zdrojový kód
LINDSEY BERFOND

Interview

- 35 Rozhovor s Dušanom Barokom
o internete a umení
MATEJ VAKULA

Feature

- 29 Po postinternetovom umení
TINA POLIAČKOVÁ, LUMÍR NYKL
- 32 Třikrát Roman Štětina
ANNA REMEŠOVÁ
- 44 Slovník post-digitálního múzea
a galérie
MICHAL ČUDRNÁK
- 47 Normalizácia a postinternetové
umenie
KRISTIAN LUKIĆ
- 50 OFF_festival 2016
MICHAL STOLÁRIK

Reviews

*Martin Kohout, Mongolia-Cambodia,
ze série Coll., 2016, 52 × 35 × 7 cm
poštovní známky, dřevěná překližka,
umělohmotná síť,
S laskavým svolením autora a Exile, Berlín.*

*Matej Vakula, Well Plate Utopias: A-I, 2016,
foto: archiv autora.*

*Obálky Flash Artu Czech and Slovak Edition
December 2016 – February 2017.*